

روزی نشست بر پاره‌سنگی
با انگشتانی گره کرده در زیر چانه‌اش
و خیره‌نگاهی تا بی‌انتهای

آرام آرام شرارِ وسوسه‌ای در رگ‌هایش دوید
و هُرمِ قدرتی سترگ، ساق‌های بی‌قرارش را در هم نوردید

ناگاه به پا خاست
و گام در راهی نهاد
بی‌انتهای

- انسان را می‌گویم -
او ناچار رفتن بود و یافتن
شاید به این امید که روزی، بر فراز قلّه‌ی دریافتن، پاتابه وا کند و یله بر چارطاقِ نیلیِ چرخ دهد.

تقدیم به شما و همه‌ی آن‌هایی که
برای «یافتن»

راهی جز «دریافتن» نمی‌شناسند.

سرشناسه: کاغذی، وحیده، ۱۳۳۹

عنوان و نام پدیدآور: مجموعه راه‌نمایی دین و زندگی دوازدهم / نویسنده وحیده کاغذی

مشخصات نشر: تهران: دریافت، ۱۴۰۱.

مشخصات ظاهری: ۱۴۴ ص. ۲۲ × ۲۹ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۷-۳۳۳-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیبای مختصر

شماره کتابشناسی ملی: ۵۶۱۱۱۵۵

مجموعه راه‌نمایی دین و زندگی سال دوازدهم

مؤلف: وحیده کاغذی

ویراستار علمی: بهاره مهریزی

طراح جلد: ایمان خاکسار

ناظر چاپ: سعید حیدری

صفحه‌آرا: فاطمه عموتقی

نوبت و سال چاپ: اول، ۱۴۰۱

شمارگان: ۱۵۰۰

بها: ۱۵۵۰۰۰ تومان

ناشر: نشر دریافت

تلفن: ۰۲۱-۶۶۹۵۰۳۹۲

نشانی اینترنتی: www.Daryaftpub.com

پست الکترونیک: daryaftpub@gmail.com

دارک
نشر پیکر قانونی دارد.

حق چاپ و نشر این کتاب متعلق به ناشر بوده و هرگونه کپی یا نقل مطالب بدون اجازه ناشر ممنوع است.

عشق بنام یگانه

مقدمه مؤلف

دوستان سلام!

- ۱- در این کتاب سعی شده است که تمام مطالب به صورت‌های مختلف از قبیل آیات و احادیث - صحیح و غلط و ... طرح سؤال شود. از تمام بخش‌های هر درس به صورت جزئی و کلی سؤال طرح کرده‌ام.
- ۲- این کتاب برای امتحان ترم اول و نهایی بسیار مؤثر است.
- ۳- از سرکار خانم فاطمه واثقی که در طرح نمونه سؤال ترم اول و آزمون جامع زحمت کشیدند نهایت تشکر را از ایشان دارم.
- ۴- در پایان ده سری از آزمون‌های نهایی تا خرداد ۱۴۰۱ آمده است. امید دارم مجموعه‌ای بسیار مفید برای شما عزیزان باشد.

بارمبندی درس دین و زندگی ۳		
شماره درس	ترم اول	ترم دوم (خرداد، شهریور، دی)
اول	۳	۷
دوم	۳	
سوم	۲	
چهارم	۲	
پنجم	۳	
ششم	۳	
هفتم	-	۷
هشتم	-	
نهم	-	۶
دهم	-	
در ترم اول ۴ نمره قرائت قرآن است.	۱۶ نمره	۲۰ نمره

فهرست

۳	سؤالات درس یک (هستی‌بخش)
۹	سؤالات درس دوم (یگانه بی‌همتا)
۱۷	سؤالات درس سوم (توحید و سبک زندگی)
۲۶	سؤالات درس چهارم (فقط برای تو)
۳۵	سؤالات درس پنجم (قدرت پرواز)
۴۳	سؤالات درس ششم (سنت‌های خداوند در زندگی)
۵۴	سؤالات درس هفتم (بازگشت)
۶۲	سؤالات درس هشتم (زندگی در دنیای امروز و عمل به احکام الهی)
۷۲	سؤالات درس نهم (پایه‌های استوار)
۸۰	سؤالات درس دهم (تمدن جدید و مسئولیت ما)
۹۱	آزمون ترم ۱ شماره ۱ (درس ۱ تا پایان درس ۶)
۹۴	آزمون ترم ۱ شماره ۲ (درس ۱ تا پایان درس ۶)
۹۷	آزمون ترم ۱ شماره ۳ (درس ۱ تا پایان درس ۶)
۱۰۰	آزمون جامع شماره ۱ (درس ۱ تا پایان درس ۱۰)
۱۰۳	آزمون جامع شماره ۲ (درس ۱ تا پایان درس ۱۰)
۱۰۶	آزمون جامع شماره ۳ (درس ۱ تا پایان درس ۱۰)
۱۰۹	آزمون شماره یک، خردادماه ۱۳۹۸
۱۱۲	آزمون شماره دو، شهریورماه ۱۳۹۸
۱۱۵	آزمون شماره سه، دی‌ماه ۱۳۹۸
۱۱۸	آزمون شماره چهار، خردادماه ۱۳۹۹
۱۲۱	آزمون شماره پنج، شهریورماه ۱۳۹۹
۱۲۴	آزمون شماره شش، دی‌ماه ۱۳۹۹
۱۲۷	آزمون شماره هفت، خردادماه ۱۴۰۰
۱۳۰	آزمون شماره هشت، شهریورماه ۱۴۰۰
۱۳۳	آزمون شماره نه، دی‌ماه ۱۴۰۰
۱۳۶	آزمون شماره ده، خردادماه ۱۴۰۱

ردیف	سؤالات درس يك (هستی بخش)
الف) آیات و احادیث	
۱	<p>با توجه به آیه شریفه ﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ به سؤالات ذیل پاسخ دهید:</p> <p>الف) نیازمندی جهان به خدا در چه مراحل است؟</p> <p>ب) چرا قرآن رابطه میان خداوند و جهان هستی را با کلمه نور بیان می کند؟</p> <p>ج) ارتباط موجودات جهان با خداوند چگونه تشبیه شده است؟</p>
۲	<p>با توجه به آیه شریفه ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا اللَّهَ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ﴾ به سؤالات زیر پاسخ دهید:</p> <p>الف) ترجمه نمایید.</p> <p>ب) به کدام نیاز موجودات به خداوند اشاره می کند؟</p> <p>ج) چرا خداوند می تواند نیاز انسان و هر موجود دیگری را برطرف کند؟</p> <p>د) این آیه شریفه با کدام یک از آیات زیر تناسب مفهومی دارد؟</p> <p>۱) خشک ابری که بود ز آب تهی / ناید از وی صفت آب دهی</p> <p>۲) دلی کز معرفت نور و صفا دید / به هر چیزی که دید اول خدا دید</p> <p>ه) نیاز انسان به خدا شامل چه چیزهایی می شود؟</p> <p>و) قرآن کریم خداوند را با صفت و مخلوقات را با صفت نام برده است.</p>
۳	<p>با توجه به آیه شریفه ﴿يَسْأَلُهُ مِنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾ به سؤالات زیر پاسخ دهید:</p> <p>الف) ترجمه نمایید.</p> <p>ب) خداوند چگونه ارتباطی با موجودات دارد؟</p> <p>ج) منظور از اینکه موجودات پیوسته از خداوند درخواست دارند؟</p> <p>د) منظور از این که خداوند هر لحظه دست اندرکار امری است، چیست؟</p>
۴	<p>حدیث شریف ﴿مَا رَأَيْتُ شَيْئاً أَلَا وَرَأَيْتَ اللَّهَ قَبْلَهُ وَبَعْدَهُ وَمَعَهُ﴾ را:</p> <p>الف) ترجمه نمایید.</p> <p>ب) پیام این حدیث چیست؟</p> <p>ج) این حدیث با کدام آیه شریفه تطابق دارد:</p> <p>۱) اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ</p> <p>۲) كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ</p> <p>د) این حدیث با کدام بیت ارتباط مفهومی دارد؟</p> <p>۱) دلی کز معرفت نور و صفا دید / به هر چیزی که دید اول خدا دید</p> <p>۲) خشک ابری که بود ز آب تهی / ناید از وی صفت آب دهی</p>
۵	<p>حدیث شریف نبوی « أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ إِدْمَانُ التَّفَكُّرِ فِي اللَّهِ وَفِي قَدْرَتِهِ » را:</p> <p>الف) ترجمه نمایید.</p> <p>ب) باعث باروری چیست؟</p> <p>ج) مانند بذری است که جوانه می زند و ریشه می دواند و برترین است.</p>
۶	<p>حدیث شریف نبوی: «اللَّهُمَّ لَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا» را:</p> <p>الف) ترجمه نمایید.</p> <p>ب) با کدام یک از آیات شریفه زیر تطابق معنایی دارد؟</p> <p>۱) اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ</p> <p>۲) يَسْأَلُهُ مِنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ</p> <p>ج) رسول اکرم (ص) در این دعا چه درخواستی از خداوند دارد؟</p>

ردیف	سؤالات درس یک (هستی بخش)
(ب) صحیح و غلط	
۷	اندیشه برترین اعمال است.
۸	اندیشه مانند بذری است که در قلب ما جوانه می‌زند و در ذهن ما ریشه می‌دواند.
۹	وقتی نگاه ما از سطح ظاهری پدیده‌ها می‌گذرد این سؤال مطرح می‌شود که موجودات جهان هستی خود را وامدار چه کسی هستند.
۱۰	قرآن کریم ما را به معرفت عمیق‌تر درباره خداوند فرامی‌خواند و اینکه ما خداوندی داریم که آفریننده‌ای حکیم است و جهان را هدایت و پشتیبانی می‌کند.
۱۱	نیازمندی جهان به خدا در بقا یعنی جهان همواره و در هر آن به خداوند نیازمند است و این نیاز هیچ‌گاه قطع و یا کم نمی‌شود.
۱۲	هر انسانی در هر حد خودش تجلی بخش خداوند و نشانگر حکمت و قدرت و رحمت و سایر صفات الهی است.
۱۳	ما با دقت و اندیشه در جهان هستی در هر چیزی که می‌نگریم خدا را می‌بینیم و علم و قدرت او را می‌بینیم.
۱۴	با اینکه ما به ذات خداوند به‌عنوان آفریدگار جهان پی می‌بریم و صفات او را می‌توانیم بشناسیم اما نمی‌توانیم به چپستی او پی ببریم.
۱۵	هرچه معرفت انسان به خدا و رابطه‌اش با خود بیشتر شود نیاز به خدا را بیشتر احساس می‌کند و ناتوانی و بندگی خود را بیشتر ابراز می‌کند.
(ج) جای خالی	
۱۶	پیامبر گرامی اسلام، با آن مقام و منزلت خود در پیشگاه الهی عاجزانه از خداوند می‌خواهد که برای یک لحظه و خاصش را از او نگیرد و او را به حال خود واگذار نکند.
۱۷	خداوند نور هستی است یعنی تمام موجودات خود را از خدا می‌گیرند و به سبب او پیدا و آشکار شده و پا به عرصه هستی می‌گذارند.
۱۸	نیاز انسان به خدا شامل می‌شود.
۱۹	یک موجود فقط در صورتی در وجود خود به دیگری نیازمند نیست که خودش باشد.
۲۰	خداوند نور هستی است یعنی تمام موجودات خود را از او می‌گیرند و به سبب او آشکار می‌شوند.
۲۱	ذهن ما گنجایش درک موضوعات نامحدود را ندارد زیرا لازمه شناخت هر چیزی به آن است.
۲۲	حضرت علی (ع) می‌فرماید: هیچ چیزی را ندیدم مگر اینکه خداوند را و دیدم.
۲۳	افزایش خودشناسی باعث افزایش درک بیشتر و این موضوع موجب افزایش می‌شود.
۲۴	هر موجودی در حد خودش تجلی بخش خداوند و نشانگر و و سایر صفات الهی است.
۲۵	قرآن کریم رابطه میان خداوند و جهان هستی را با کلمه‌ای بیان می‌کند که در نظر اول برای ما می‌نماید.
(د) سؤالات پاسخ کوتاه	
۲۶	منظور از شناخت اولیه خداوند چیست؟

ردیف	سؤالات درس يك (هستی بخش)
۲۷	در بحث نیازمندی جهان در پیدایش خود به آفریننده مقدمه اول را توضیح دهید.
۲۸	پدیده‌هایی که وجودشان از خودشان نیست برای موجود شدن نیازمند به چه چیزی هستند؟
۲۹	چرا پیامبر اسلام عاجزانه از خدا می‌خواهد که او را به حال خود واگذار نکند؟
۳۰	یک موجود در چه صورتی در وجود خود نیازمند به دیگری نیست؟
۳۱	ثمرهٔ درک نیازمندی به خدای بی‌نیاز چیست؟
۳۲	در آفرینش یک موجود در چه صورتی در وجود خود نیازمند به دیگری نیست؟
۳۳	چرا رسیدن به معرفت عمیق و والا برای جوانان آسان‌تر و قابل دسترس‌تر است؟
۳۴	اینکه قرآن کریم ما را به معرفت عمیق‌تر دربارهٔ خداوند فرامی‌خواند کدامیک را به ما نشان می‌دهد؟
۳۵	سرچشمهٔ بندگی چیست؟
۳۶	بیت: خشک ابری که بود ز آب تهی / ناید از وی صفت آب‌دهی ما را متوجه کدام مرتبه نیازمندی موجودات به خدا می‌کند؟
۳۷	شرط اینکه بدانیم موجودات جهان هستی خود را وامدار چه کسی هستند چیست؟
۳۸	در چه صورتی خداوند ما را در رسیدن به معرفت عمیق نسبت به خودش کمک خواهد کرد؟
۳۹	نتیجه افزایش معرفت انسان به خود و رابطه‌اش با خدا چیست؟
(ه) کشف ارتباط	
۴۰	هر یک از موارد سمت راست با کدامیک از موارد سمت چپ ارتباط دارد (یک مورد در سمت چپ اضافی است)
	الف) موجودات پس از پیدایش مانند لحظه نخست خلق شدن به خداوند نیازمند هستند
	ب) لازمهٔ شناخت ماهیت موجودات
	ج) هرچیزی در این جهان بیانگر خالق و آیه‌ای از آیات الهی است
	د) معرفت عمیق و والا
	ه) ما رأیت شیئاً إلا و رأیت الله قبله و بعده و معه
	و) در جهانی زندگی می‌کنیم که آفریننده‌ای حکیم آن را هدایت و پشتیبانی می‌کند.
	ز) موجودات جهان هستی خود را وامدار چه کسی هستند.
	۱- با هر چیزی خدا را دیدن
۲- فطرت خدا یاب	
۳- احاطه و دسترسی	
۴- کُلُّ یَوْمٍ هُوَ فِی شَأْن	
۵- تفکر دربارهٔ آغاز و پایان هستی	
۶- اللّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ	
۷- نور هستی	
۸- نیازمندی جهان به خدا در بقا	
(و) سؤالات پاسخ بلند:	
۴۱	منظور از اینکه خداوند نور هستی است چیست؟
۴۲	ثمرهٔ اینکه خداوند نور هستی است چه می‌باشد؟
۴۳	ثمرهٔ نگر بستن با دقت و اندیشه در جهان چیست؟
۴۴	نیازمندی جهان به خدا در پیدایش را با دو مقدمه و یک نتیجه استدلال نمایید.

ردیف	سؤالات درس یک (هستی بخش)
۴۵	چرا انسان در شناخت ذات و چیستی خداوند ناتوان است؟
۴۶	ثمره آگاهی انسان به نیازمندی خود به خداوند چیست؟
۴۷	چرا هر چیزی که وجودش از خودش نباشد نیازمند به دیگری است این موضوع را با یک مثال توضیح دهید.
۴۸	آیا انسان می‌تواند با هر چیزی خدا را ببیند؟
۴۹	تفاوت رابطه بنا و ساختمان با رابطه جهان با خداوند چیست توضیح دهید؟
(ز) تعریف مفاهیم	
۵۰	پی بردن به چیستی
۵۱	پدیده
۵۲	نور
۵۳	پاکی و صفای قلب
۵۴	افضل العباده
۵۵	امور محدود
۵۶	امور نامحدود
(خ) سؤالات دو گزینه‌ای	
۵۷	بیت زیر مفهوم کدام آیه شریفه را بیان نموده است؟ ما همه شیران ولی شیر علم حمله‌مان از باد باشد دم به دم الف) یا ایُّهَا النَّاسُ أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ ب) اللَّهُمَّ لَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا
۵۸	فهم کدام مورد لازم‌ه تحقیق مفهوم آیه یَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مِمَّنْ يَشْرِي؟ الف) وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ب) كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ
۵۹	کدام آیه شریفه علت اینکه موجودات پیوسته از خداوند درخواست دارند را بیان می‌کند؟ الف) كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ب) أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ
۶۰	از حدیث پیامبر اکرم (ص) که می‌فرمایند: « تفکروا فی کل شیء و لا تفکروا فی ذات الله » کدام مفهوم دریافت می‌شود؟ الف) ذهن ما توان و گنجایش فهم هستی و چیستی خداوند را ندارد. ب) ما صفات خداوند را می‌توانیم بشناسیم اما چیستی او را نمی‌توانیم دریابیم.
۶۱	بیت زیر با کدام عبارت هم مفهوم است؟ ما چوناییم و نوا در ما ز توست ما چو کوهیم و صدا در ما ز توست الف) یا ایُّهَا النَّاسُ أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ب) اللَّهُمَّ لَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا

ج) پیامبر گرامی ما با آن مقام و منزلت خود در پیشگاه الهی عاجزانه از خداوند می‌خواهد که برای یک لحظه هم لطف و رحمت خاصش را از او نگیرد و او را به حال خود واگذار نکند.

ب

۷- غلط	۸- غلط
۹- صحیح	۱۰- غلط
۱۱- صحیح	۱۲- غلط (هر موجودی نه انسان)
۱۳- صحیح	
۱۴- غلط (به ذات و چیستی خداوند نمی‌توان پی برد.)	
۱۵- غلط (هر چه معرفت انسان به خود و رابطه‌اش با خدا بیشتر شود نیاز به او را بیشتر احساس و ناتوانی و بندگی خود را بیشتر ابراز می‌کند.)	

ج

۱۶- لطف و رحمت	۱۷- وجود
۱۸- پیدایش و بقا	۱۹- ذاتاً
۲۰- وجود و هستی	۲۱- احاطه و دسترسی
۲۲- قبل - بعد - با آن	۲۳- فقر و نیاز - بندگی
۲۴- حکمت - قدرت - رحمت	۲۵- شگفت‌انگیز

د

- ۲۶- هر یک از ما بر اساس فطرت خویش خدا را می‌یابیم و حضورش را درک می‌کنیم به روشنی می‌دانیم در جهانی زندگی می‌کنیم که آفریننده‌ای حکیم آن را هدایت و پشتیبانی می‌کند و به موجودات مدد می‌رساند.
- ۲۷- اگر به خود نظر کنیم خود را پدیده‌ای می‌یابیم که وجود و هستی‌مان از خودمان نیست در اشیای پیرامون نیز بیندیشیم آن‌ها را همین‌گونه می‌بینیم حیوانات، گیاهان، جمادات، زمین، ستاره‌ها و کهکشان‌ها همه را پدیده‌هایی می‌یابیم که وجودشان از خودشان نبوده و نیست.
- ۲۸- نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستیم که خودش پدیده نباشد بلکه وجودش از خودش باشد.
- ۲۹- هر چه معرفت انسان به خود و رابطه‌اش با خدا بیشتر شود نیاز به او را بیشتر احساس و ناتوانی و بندگی خود را بیشتر ابراز می‌کند.
- ۳۰- در صورتی که ذاتاً موجود باشد یعنی وجودش از خودش باشد.
- ۳۱- افزایش بندگی
- ۳۲- در صورتی که خودش ذاتاً موجود باشد
- ۳۳- به دلیل پاکی و صفای قلب که بستر اصلی هم همین موضوع است.

الف

- ۱- الف) در مرحله پیدایش و بقا
 ب) نور آن چیزی است که خودش پیدا و آشکار است و سبب پیدایش و آشکار شدن چیزهای دیگر نیز می‌شود، خداوند نور هستی است یعنی تمام موجودات وجود خود را از او می‌گیرند و به سبب او پیدا و آشکار شده و پا به عرصه هستی می‌گذارند و وجودشان به وجود او وابسته است.
 ج) ارتباط جهان با خداوند به ارتباط اشیاء و منبع نور تشبیه شده است.
 ۲- الف) ای مردم شما به خداوند نیازمند هستید و خداست که تنها بی‌نیاز ستوده است
 ب) نیاز موجودات به خداوند را در پیدایش و بقا می‌رساند.
 ج) زیرا هر موجودی غیر خداوند خود نیازمند است و باید شخص دیگری نیاز او را برطرف کند اما چون خداوند بی‌نیاز مطلق است و به هیچ چیز وابسته نیست می‌تواند نیاز هر موجود دیگری را برطرف کند.
 د) با بیت شماره یک تطابق دارد.
 ه) نیاز انسان به خدا شامل پیدایش و بقا می‌شود.
 و) غنی - فقیر
- ۳- الف) هر آنچه در آسمان‌ها و زمین است پیوسته از او درخواست می‌کند او همواره دست اندرکار امری است.
 ب) موجودات هر لحظه به خداوند نیازمند هستند و دائم از او نیازهایشان را می‌خواهند به تعبیر دیگر موجودات دائماً با زبان حال به پیشگاه الهی عرض نیاز می‌کنند.
 ج) چون همیشه به خداوند نیازمند هستند.
 د) چون موجودات در کارها و در هر آن وابسته به خدا هستند و از او درخواست می‌کنند.
- ۴- الف) هیچ چیزی را ندیدم مگر اینکه خداوند را قبل و بعد و با آن دیدم
 ب) ۱. تمام اشیاء مظهر و آیه و نشان دهنده حق هستند
 ۲. هر موجودی به اندازه خودش تجلی بخش خداوند و نشانگر حکمت و قدرت و رحمت و سایر صفات الهی است.
 ۳. ما مخلوقات در پیدایش و بقا محتاج خداوند هستیم.
 ج) با آیه الله نور السماوات و الارض ارتباط مفهومی دارد.
 د) ۱
- ۵- الف) برترین عبادت اندیشیدن مداوم درباره خدا و قدرت اوست
 ب) باعث باروری استعدادهاست
 ج) ذهن - قلب - عبادات
 ۶- الف) خدایا هیچ‌گاه مرا چشم به هم زدنی به خودم وامگذار
 ب) ۲

۳۴- درک وجود خدا و شناخت صفات و افعال الهی

۳۵- آگاهی

۳۶- پیدایش -مقدمه دوم

۳۷- تفکر درباره آغاز و پایان این هستی

۳۸- اگر قدم پیش گذاریم و با عزم و تصمیم قوی حرکت کنیم.

۳۹- نیاز به خدا را بیشتر احساس و ناتوانی و بندگی خود را بیشتر ابراز می‌کند.

افزایش خودشناسی درک بیشتر فقر و نیاز افزایش بندگی

هـ

۴۰- (الف ۸) (ب ۳) (ج ۷) (د ۱) (هـ ۶) (و ۲) (ز ۵)

و

۴۱- یعنی تمام موجودات وجود خود را از خدا می‌گیرند و به سبب او پیدا و آشکار شده و پا به عرصه هستی می‌گذارند و وجودشان به وجود او وابسته است.

۴۲- هر چیزی در این جهان بیانگر وجود خالق و آیه‌ای از آیات الهی محسوب می‌شود. در واقع هر موجودی در حد خودش تجلی بخش خداوند و نشانگر حکمت و قدرت و رحمت و سایر صفات الهی است.

۴۳- آنان که با دقت و اندیشه در جهان هستی می‌نگرند در هر چیزی خدا را مشاهده می‌کنند و علم و قدرت او را می‌بینند.

۴۴- مقدمه اول: ما و این جهان پدیده‌هایی هستیم که وجود و هستی مان از خودمان نیست.

مقدمه دوم: موجوداتی که پدیده هستند نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که وجودش از خودش باشد و ذاتاً موجود باشد.

نتیجه: ما و این جهان در پدید آمدن و هست شدن به آفریننده‌ای نیازمندیم که سرچشمه هستی باشد این وجود برتر و متعالی خدا نامیده می‌شود.

۴۵- زیرا لازمه شناخت هر چیزی احاطه و دسترسی به آن است و چون خداوند حقیقتی نامحدود دارد در نتیجه ذهن ما نمی‌تواند به حقیقت او احاطه پیدا کند و ذاتش را شناسایی نماید.

۴۶- انسان‌های آگاه دائماً سایه لطف و رحمت خدا را احساس می‌کنند و خود را نیازمند عنایات پیوسته او می‌دانند هر چه معرفت انسان به خود و رابطه‌اش با خدا بیشتر شود نیاز به او را بیشتر احساس و ناتوانی و بندگی خود را بیشتر ابراز می‌کند.

۴۷- پدیده‌ها که وجودشان از خودشان نیست برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد بلکه وجودش از خودش باشد. همان‌طور که چیزهایی که شیرین نیستند برای شیرین شدن نیازمند به چیزی هستند که خودش شیرین باشد.

۴۸- این موضوع معرفتی عمیق و والاست که در نگاه نخست مشکل به نظر می‌آید اما هدفی قابل دسترس است به خصوص برای جوانان و نوجوانان که پاکی و صفای قلب دارند اگر قدم پیش گذارند و با عزم و تصمیم قوی حرکت کنند به یقین خداوند نیز کمک خواهد کرد و لذت چنین معرفتی را به ما خواهد چشاند.

۴۹- بنا ساختمان را می‌سازد ولی مصالح ساختمانی مثل سنگ و آجر و سیمان را به وجود نیاورده است به همین علت وقتی ساختمان را ساخت دیگر به وجود او نیازی نیست ولی خداوند جهان را به وجود آورده است یعنی هر چیزی که در جهان است توسط خداوند به وجود آمده است. به همین علت همان‌گونه که در وجود، جهان نیازمند به خداست در بقای خود هم نیازمند خداوند متعال است.

ز

۵۰- موضوعاتی که در محدوده شناخت ما قرار می‌گیرند ما می‌توانیم به ذات و چیستی آنان پی ببریم.

۵۱- پدیده: یعنی چیزی که وجود و هستی‌اش از خودش نیست.

۵۲- نور آن چیزی است که خودش پیدا و آشکار است و سبب پیدایی و آشکار شدن چیزهای دیگر نیز می‌شود.

۵۳- اینکه انسان در هر چیزی خدا را ببیند پاکی و صفای قلب شرط اصلی است که این حالت برای جوانان و نوجوانان بیشتر پیش می‌آید.

۵۴- أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ اِدْمَانُ التَّفَكُّرِ فِي اللَّهِ وَ فِي قُدْرَتِهِ. پیامبر اکرم (ص) می‌فرمایند برترین عبادت تفکر مداوم درباره خدا و قدرت اوست

۵۵- امور محدود موضوعاتی هستند که ذهن ما توان و گنجایش فهم چیستی و ذات این امور را دارد.

۵۶- امور نامحدود موضوعاتی هستند که نامحدودند و ذهن ما گنجایش درک آن‌ها را ندارد زیرا لازمه شناخت هر چیزی احاطه و دسترسی به آن است.

ح

۵۷- الف

۵۹- ب

۶۱- الف

۵۸- الف

۶۰- ب